

Azınlıkça Dergisi

Sayı: 52- Kasım 2009

Agos - Kasım 2009

Herkül Millas

'Beyaz Saray'da ABD Başkanı ile görüşme; Başkan yardımcısı ile görüşme ve konutunda onuruna akşam yemeği; Dışişleri Bakanınca onuruna akşam yemeği; Temsilciler Meclisi ve Senato başkanlarının ev sahipliğinde Kongre'de onuruna öğlen yemeği; Georgetown Üniversitesi ve Brookings'de konferanslar...' Geçenlerde, Türkiye'de protokolde Fatih Kaymakamlığına bağlı kılınan Patrik Bartholomeos için bunları yazıyordu Zaman gazetesinde A. Aslan. Ve hayıflanıyordu: 'Gözlerimizi gerçeklere kapayınca Kürt meselesinin hallolacağını, Ermenilere yaptıklarımızın unutulacağını, Alevilerin ayrımcılık şikâyetlerinden vazgeçeceğini, ya da Rum Ortodoks Patrikhanesi'nin ekümenik keyfiyetinin ortadan kalkacağını sandık'. Aynı günlerde Star gazetesinde E. Karakaş, Hillary Clinton'un Patriğe 'Ekümenik' diye hitap ettiğini, Patrik'in görüşlerini takdir ettiğini söylediğini yazıyor ve Türk devletinin patriği 'Fener Patrikhane'si olarak tanıdığından yakınıyordu.

Bunları okuduysa en fazla Fatih Kaymakamı rahatsız olmuştur diye düşünüyorum. Kaymakamla Patrik arasındaki bu tuhaf duruma insan kızamıyor; bu ilişkiye ve yaklaşıma izin verenler ve bu inada karışanlar artık komik duruma düşüyorlar. Komik görünmek çok kötü bir durumdur. İnsanlar kendilerine karşı çıkanlara, hatta saldırılarda bulunanlara tahammül edebilir. Çünkü kendilerine yönelen öfke ve kin gibi duygular birilerinin kendilerini ciddiye aldıklarının işareti olarak algılanır. Ama birileri sizinle gülmeye başladı mı, artık alay konusu oluyorsanız değerinizden de şüpheye düşersiniz. Fatih Kaymakamı ile Patrik Efendiyi karşı karşıya düşünün ve bu sahneyi dünya âlemin izlediğini de gözünüzün önüne getirin. Beden dillerinden yayılan çelişkili ve ironi içeren güç dengesini hayal etmeye çalışın. Ben Kaymakamın yerinde olmak istemezdim.

Ekümenik olan, yani dünyanın farklı yerlerinde yaşayan milyonların 'baş' saydıkları bir dini liderin, tarihi 'rakibi' Papa'nın bile bu sıfatla tanıdığı bu Türk vatandaşının, saygı görüp rahata kavuştuğunda ve sıfatı da sorgulanmadığında Türkiye'nin imajını düzeltereğini, Patriğin zaten Türkiye'nin AB projesinin arkasında olduğu için bu makamın ülkeye çok yararı olacağı son zamanlarda çok yazıldı. Ben bunun dışında bir şey daha ekleyeyim. Şu andaki durum Türkiye'yi absürt bir durumda bırakıyor. Herkesin evet dediğine hayır diyen bir ülke tecrit edilir. Hele iş

anlamsızlık sınırına da dayanmışsa durum 'ülkenin yüksek çıkarlarına' bütünüyle karşı bir durum doğuyor. Yani Patriğin ve Patrikhane'nin muhtemel yararları bir yana, şu andaki mevcut durumun doğurduğu zararları da düşünmek gerek.

Geçenlerde Patrikhane'nin Büyükkada'daki Rum Yetimhanesi'nin mülkiyeti konusunda AİHM'de açtığı davayı kazandığını okuduk. Oysa 'devlet' bu mülkiyet hakkını da tanımıyordu. Bu arada 'devlet', bir otobüs dolusu mümini olmayan "Türk Ortodoks Patrikhanesi'ni" tanımış yıllarca. 'Ergenekon' toplantılarının yapıldığı yer olarak gösterilen mekândır bu 'patrikhane'! Bu çelişkiler ve komiklikler ülke sınırlarının dışında duyulmaya başlandığından sorumluluk artık Fatih Kaymakamını da aşmakta.

Olay yalnız kafaların kuma gömülmesiyle ilgili değil. Çünkü herkesin gördüğünü görmezlikten gelmekle yetinilmiyor bir de kimsenin görmediğini görmek durumu var. On beş milyon Türk'ün yaşadığı İstanbul'da Patrikhane'nin Bizans'ı yeniden kurması projesinden söz ediyorum! Kulaklarımla televizyonda duymasaydım inanmazdım: CHP temsilcisi B.M. Meclisinde galeyana gelmiş bu tehlikeden söz ediyordu birkaç yıl öncesinde. (Şimdi ne diyor bilemiyorum, duyamıyorum.) Komik durum dediğim bu – aslında komik trajik bir durumdur bu.

Geçenlerde 1974'ten beri çalışmalarını sürdürmeyen Heybeli Ruhban Okulu'nu ziyaret ettim. Kurumu gezdiren din adamına bu kurumu hiç başbakanın, bakanların, karar verme yetkisine sahip olan sorumluların bu kurumu ziyaret edip etmediklerini sordum. Bildiği kadarıyla pek gelmediklerini söyledi. Yazık, diye düşündüm. Gelip görselerdi, burasının bir manastır olduğunu görürlerdi. Hemen girişte çok sevecen bir biçimde oynaşan bir kedi ile bir köpek karşıladı beni. Barışın simgesi gibi. Çok güzel, bakımlı, sakın geniş bir bahçenin içinde kilise ve okul iç içe. Temizliği ve düzeni çarpıcı. Yarın eğitim vermeye hazır bekliyor. Bu okul da tanınmıyor.

Varsın tanınmasın diye düşünüyorum; Patrikhane gibi, yetimhane gibi. Yeter ki çalışması engellenmesin. Ruhban okuluna da muhtara bağlı 'meslek atölyesi' filan desinler ve çalışmasına izin versinler. Mezunlarını nasıl olsa bütün dünya tanıyacak, bu okuldan mezuniyet belgesi alanlar bütün Ortodoks kiliselerde yetenekli sayılacak ya, yeter. Laik bir ülkede müminlerin bu patrikhaneyi 'tanımama' hakları, başka bir kiliseye veya inanç grubuna katılmaları tabi ki hakları var. Ama devletin tanıma-tanınamama sıkıntısı ne ola ki! Tanıdıklarında Ortodoks Hıristiyan olacaklarını mı sanıyorlar yoksa? Bütün bunlar ve daha birçok şey bana çok absürt (komik ve anlamsız) geliyor. Dünyada başkalarının da görüşü bu yönde.

